

Sygn. akt IV U 371/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Patrycja Czarnik

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2013 roku w Tarnowie na rozprawie

odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 22 stycznia 2013 roku nr (...)

w sprawie J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się J. K. prawo do emerytury od 12 grudnia 2012 roku.

Sygn. akt IV U 371/13

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 8 maja 2013 r.

Decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153,

poz. 1227 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił J. K. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. W stażu tym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) G. - Zarząd (...) (...) w T. i w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Usługowym (...) S.A. G.- Zakład w T. od 9 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku monter, ponieważ z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów nie wynika, jaki był charakter jego pracy, w szczególności, czy była to praca na wysokości.

Decyzję tę zaskarżył J. K., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że w spornym okresie pracował w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Usługowym (...) S.A. G.- Zakład w T. w charakterze montera konstrukcji metalowych na wysokości.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podniósł, iż wnioskodawca nie wykazał, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze godzin wykonywał pracę montera konstrukcji metalowych na wysokości. Ze zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów w postaci świadectw pracy z dnia 28 lutego 1991 r. i 20 grudnia 2001 r., świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 20 grudnia 2001 r., kart wynagrodzeń, umowy o pracę z dnia 1 marca 1991 r., zaświadczenia z dnia 23 września 1988 r. oraz legitymacji ubezpieczeniowej wynika bowiem, że w spornym okresie w/w zajmował stanowisko montera.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący J. K., urodzony (...), w dniu (...) osiągnął 60 lat życia. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca udokumentował 28 lat, 1 miesiąc i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

We wniosku z dnia 12 grudnia 2012 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 stycznia 2013 r. (...) Oddział w T. odmówił J. K. przyznania prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 15- letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołujący J. K. od 9 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) G. - Zarząd (...) (...) w T., a następnie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Usługowym (...) S.A. G.- Zakład w T. stale i w pełnym wymiarze godzin na stanowisku montera.

dowód:

- świadectwa pracy z dnia: 28.02.1991 r. i 20.12.2001 r.- k. 2, 4 cz. II akt ZUS,
- świadectwo pracy z dnia 26.05.1999 r.- k. 7 cz. II akt ZUS,
- angaż z dnia 23.09.1988 r.- k. 11 cz. II akt ZUS,
- karty zarobkowe za lata 1981-1987- cz. I akt ZUS,
- legitymacja ubezpieczeniowa- cz. I akt ZUS,

Przedsiębiorstwo (...) zajmowało się montażem instalacji, rurociągów i zbiorników na wysokości. Świadczyło usługi na rzecz zakładów chemicznym, tj. Zakłady (...) w T. czy Zakłady (...) w P. i K.. Przedsiębiorstwo to zatrudniało około 100 pracowników, w tym monterów i spawaczy, którzy pracowali w brygadach liczących od 6 do 20 osób. Monterzy, w tym odwołujący, realizowali swoją pracę na wydziałach kwasów azotowych, chloru i amoniaku. Prace monterskie odbywały się przy remontach oraz przy budowie nowych instalacji i wymianie starych. Dotyczyły między innymi usytuowanych na wysokości powyżej 6 metrów rurociągów przesyłających gaz, parę, amoniak, kwas siarkowy. Realizowane były na estakadach. Monterzy wykonywali ponadto prace remontowe pieców, np. do kwasu siarkowego czy kwasu azotowego. Piece te znajdowały się na wysokości od 15 do 20 metrów.

Wymienione prace polegały na wymianie rur, zaworów i odbywały się na stalowych rusztowaniach. Każdy z monterów, w tym odwołujący, przedkładał pracodawcy okresowe zaświadczenia lekarskie o zdolności do pracy na wysokości.

dowód:

- zeznania świadka K. O.- k. 12v-13,
- zeznania świadka A. P.- k. 13v,
- zeznania odwołującego J. K.- k. 13-13v,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania świadków.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków K. O. i A. P. oraz słuchanego w charakterze strony J. K., którzy złożyli depozycje odnośnie rodzaju czynności wykonywanych przez odwołującego w spornym okresie. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były wewnętrznie spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały, a przy tym były przekonywujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Z zeznań tych w sposób niewątpliwy wynika, że w ramach zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze godzin pracował wyłącznie w charakterze montera konstrukcji metalowych na wysokości.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony postępowania, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie zostały w całości uznane przez Sąd za wiarygodne.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz

o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25-letni okres ubezpieczenia i nie przystąpił do OFE.

Kwestią sporną pozostawała natomiast kwalifikacja jego pracy od 9 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) G. - Zarząd (...) Montażowych w T., a następnie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno- Usługowym (...) S.A. G.- Zakład w T..

Odmawiając odwołującemu zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach tego okresu zatrudnienia organ rentowy wskazał, iż nie zostało wykazane, że w spornym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze godzin wykonywał pracę monterem konstrukcji metalowych na wysokości. Ze zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów wynika bowiem, że zajmował on stanowisko monterem.

Zgodnie z utrwaloną w judykaturze Sądu Najwyższego linią orzecniczą, dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca

w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych

w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426; z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX

nr 619638; z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; z dnia

19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152).

Podkreślić również trzeba, że świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykle świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu

art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd może więc prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy świadczona przez stronę praca była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14.02.2012 r., III AUa 1717/11, LEX nr 1129731; wyrok SA w Katowicach z dnia 04.11.2008 r., III AUa 3113/08, LEX nr 552003; wyrok SA w Białymstoku z dnia 24.09.2008 r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60-68).

W związku z powyższym, Sąd oparł się na zeznaniach świadków i odwołującego celem ustalenia okoliczności związanych z charakterem pracy i zakresem obowiązków ubezpieczonego, zatrudnionego od 9 listopada 1970 r. do 31 grudnia 1998 r.

w Przedsiębiorstwie (...) G. - Zarząd (...) Montażowych w T., a następnie w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) S.A. G.- Zakład w T..

Na podstawie jednoznacznych ustaleń faktycznych poczynionych w oparciu o te dowody, Sąd uznał, że w spornym okresie odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Zajmował się bowiem pracami monterskimi przy remontach oraz budowie nowych i wymianie starych instalacji w przedsiębiorstwie świadczącym usługi na rzecz zakładów chemicznych, w tym Zakładów (...) w T.. Prace te odbywały się przy rurociągach i piecach, usytuowanych na wysokości, w przypadku rurociągów- powyżej

6 metrów, a w przypadku pieców- od 15 do 20 metrów, i realizowane były na estakadach oraz rusztowaniach. Wiadomo również, że każdy z monterów, w tym odwołujący, przedkładał pracodawcy okresowe zaświadczenia lekarskie o zdolności do pracy na wysokości. Zdaniem Sądu, powyższe świadczy o tym, że w spornym okresie odwołujący wykonywał wyłącznie prace monterskie konstrukcji metalowych na wysokości.

Praca ta zaś wymieniona została w dziale V, zatytułowanym: „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, pkt 5 (prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W konsekwencji Sąd uznał, że ubezpieczony legitymuje się 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co uprawnia go do tzw. wcześniejszej emerytury.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.